

Polítiques patrimonials: “El paper dels professionals en la relació entre política i patrimoni”

Publicat per [Interacció](#) [1] el 30/10/2013 - 12:03 | Última modificació: 22/03/2014 - 13:31

[Martí Casas i Payàs](#) [2] | [Cafès de patrimoni](#) [3]

“Estat actual de l'absis de Sant Climent de Taüll, on encara és visible l'empremta de les pintures murals que el decoraven, arrancades a principis del segle XX per salvar-les de l'espoli”

Els tècnics i professionals vinculats al patrimoni cultural parlen sovint de la política i dels polítics com si formessin part d'una realitat absolutament aliena a la seva tasca. Com si ocupessin el seu lloc de responsabilitat només per posar-los traves o fer-los perdre el temps en gestions inútils. No dic que no hi hagi càrrecs polítics, potser massa, que responguin a aquest perfil de superior perepinyetes. I és evident que qui té una responsabilitat política, per la mateixa naturalesa del seu càrrec, ha de dedicar moltes hores a tasques que tenen ben poc a veure amb la gestió patrimonial. Tot això però, no ens ha d'impedir veure i reconèixer la realitat: patrimoni i política estan íntimament lligats. I no només perquè bona part del patrimoni que conservem ha estat promogut des del poder i, per tant, des de la política (ja ho sabem: l'art ha estat sempre un producte de les elits), sinó perquè ha estat la política la que, al capdavall, ha donat carta de naturalesa i d'existència al patrimoni a través de les lleis. Per tant, encara que costi de reconèixer, el patrimoni neix de la política i no podem desvincular-lo d'ella.

Que patrimoni i política estiguin tan íntimament lligats no vol dir que aquest vincle sigui plàcid. Al contrari. La relació ha estat, és i serà sempre conflictiva. El que cal és cercar la manera de minimitzar aquestes friccions. De fet, això és el que hem estat fent en els últims cent anys. Tal com explicava Manel Miró en el post anterior, la democràcia ha servit, en primer lloc, per dotar-nos d'un marc jurídic que ajudi a pacificar aquesta relació i estableixi un marc de debat i de decisió reconegut per totes les parts. I ha estat, sens dubte, un gran pas. Només cal veure què passava a principis del segle XX. La campanya d'arrencament de les pintures murals de les esglésies de la Vall de Boí no va ser una decisió política freda i raonada, sinó una campanya agosarada i, sobretot, desesperada, per salvar a través de l'acció directa un patrimoni que la política, aleshores, no estava capacitada per protegir: perquè no hi havia lleis, perquè no hi havia voluntat de fer-les i perquè no hi hauria hagut mitjans per fer-les complir. Si aquestes pintures són avui a Catalunya i en un museu públic, i no a l'estranger o en mans privades, va ser perquè els polítics que hi havia al darrere es van comportar més com a antiquaris sense escrúpols, imitant els mètodes d'aquells a qui volien parlar els peus, que com a polítics.

Un altre dels grans avenços de les lleis patrimonials nascudes de la democràcia ha estat el reconeixement dels experts i els professionals del patrimoni com a veus autoritzades amb una certa capacitat de decisió. Els arquitectes i historiadors que al llarg del segle XIX no van poder fer res per salvar els nombrosos monuments que van caure a terra amb l'excusa, no sempre certa, del progrés, avui tindrien veu, vot i potser dret de veto gràcies al paper que els atorga la llei. Aquesta, però, no pot regular-ho tot. La legislació estableix les normes del joc i, sobretot, uns límits d'actuació, però en realitat l'acció, el joc, es troba encara en mans de la política, que és qui ostenta el monopoli de la decisió: és la política qui decideix si s'inverteix en restauració aquí o allà, si es cataloga aquest bé o aquell altre o si es construeix aquest equipament o no. Als professionals del patrimoni se'ls reconeix

un paper important com a consultors i mediadors, però el seu poder de decisió és, en molts contextos, limitat. Així, de la topada entre les decisions polítiques i el criteri dels agents patrimonials és d'on neixen, avui dia, alguns dels conflictes més encesos entre la política i el patrimoni. Quins són els principals motius de fricció? Apunto a continuació els que crec més importants:

[Llegiu tot l'article>](#) [4]

[Inicia sessió](#) [5] o [registra't](#) [6] per enviar comentaris

- [7]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2013/10/30/politiques-patrimonials-%E2%80%99Cel-paper-dels-professionals-en-la-relacio-entre-politica-i-patrimoni>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://embadalits.wordpress.com/>

[3] <http://cafesdepatrimoni.wordpress.com/que-es-cafes-de-patrimoni/>

[4] <http://cafesdepatrimoni.wordpress.com/2013/10/29/politiques-patrimonials-el-paper-dels-professionals-en-la-relacio-entre-politica-i-patrimoni-reflexions-de-marti-casas-i-payas/>

[5] <https://interaccio.diba.cat/>

[6] <https://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[7] <https://interaccio.diba.cat/node/4419>